

at man kan anføre Forholdet inellem Bønder og Godseiere som Exempel paa et fjendtligt og mistillidsfuldt Forhold, at det tværtimod kan anføres som Exempel paa en ret hjertelig og god Forstaelse, og dersom dette gode Forhold — som alt Jordiff ikke naaer Idealet strar — ikke endnu er tilstede i sit fulde Omfang, saa er der ialfald en alvorlig Bestræbelse efter at naae Præget af et saadant tilværende Forhold. Forholdet er under alle Omstændigheder i sin hele Fremtræden yderst forskjelligt fra det, der dengang var tilstede. Og vilde man endog fra nogen Side have nogen Tvivl i den Henseende, saa er det dog ganske sikkert, at i den anden Henseende, nemlig med Hensyn til Godseiernes hele Stilling ligeoverfor vort politiske Liv, er der skeet en uhyre Forandring; thi det vil dog ikke nægtes, at Godseierne nu have faaet en stor — i det mindste for den sidste Taler for stor — Indflydelse paa det politiske Liv hos os. Ingen vil dog nægte, at de nu have en Deeltagelse med i den constitutionelle Repræsentation, og det forekommer mig ogsaa ganske vist, at det vilde være, om jeg saa tør sige, Mangel paa Nøisomhed, om ikke Godseierklassen vilde erkjende, at den nu udøver en virkelig og betydningsfuld Indflydelse paa hele det politiske Liv. Saaledes er det nu med Hensyn til disse Forskjelligheder, og det synes derfor, at dette maatte have en overordentlig stor Betydning med Hensyn til Spørgsmaalet om den Vej, man nu skulde følge, og navnlig om man skulde følge den samme som dengang. Man kunde jo sige, at der dengang var en saa stærk og voldsom Bevægelse i alle Forholdene, som maatte bringe til, hvad man saa forøvrigt kunde sige derom, at man maatte see at komme til et Resultat, men at nu derimod ganske det Modsatte var tilstede. Da vi i forrige Samling bleve overraskede af det af det ærede Medlem (Winther) indbragte Forslag, var det egentlig som et Lyn paa en klar

Dag; jeg mener dette med Hensyn til det Overraskende og Uventede i, at Sagen kom frem, thi jeg troer ikke, at det i nogen anden Henseende havde Eighed med Lynet, i ethvert Tilfælde maa jeg tilstaae, at jeg ikke fandt det mindste Electriske eller Electriferende hverken hos Forslaget eller hos Forslagsstilleren. Det blev imidlertid nu slynget ind her i Forsamlingen, om end uden Haab om at faae det sat igjennem, og som den ærede Forslagsstiller af det nu foreliggende Forslag yttrede i sidste Møde, han selv fandt det endog ubetimeligt, at det overhovedet var kommet frem, i hvilken Henseende jeg troer, at han vilde have faaet en stor Majoritet for sig, hvis det var kommet til Afstemning derover. Men dette uanset, maa det dog erkjendes, at der kan siges at være en meget alvorlig Grund til ikke at ønske at komme tilbage til Noget, der, om end ikke fuldstændig, saa dog til en vis Grad, vilde komme til at ligne den Art af Situation og Stemning, som vi havde i 1856; trods de Forskjelligheder, jeg nu har paavist, tør jeg dog neppe ganske benægte, at der kunde være Udsigt til at faae den bragt tilveie igjen; jeg tilstaaer, at ogsaa i saa Henseende har det ærede Medlems Foredrag, som saa ofte i den Slags Ting, været meget oplysende. Jeg troer virkelig, at der kunde komme en Agitation over dette Spørgsmaal. Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) meente, at den allerede var tilstede; derom tør jeg ikke have nogen rigtig Mening — der er han en kompetentere Dømmer —; men hvad jeg holder mig overbevist om, er, at den vil komme, især hvis det ærede Medlem vil hidrage Sit dertil. Dette vilde i saa Henseende være afgjørende; men det turde allerede være tilstrækkeligt, om det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds vilde gjøre Sit, og at han vil gjøre Sit, kunne vi holde os fuldstændig overbeviste om efter hans Uttringer og